

3.

Témakör: Kommunikáció

Tétel: A kommunikációs folyamat tényezői és funkciói

1. A kommunikációs folyamat tényezői és funkciói, ezek összefüggései a kifejezésmóddal

A kommunikáció szó eredete

Latin eredetű communicatio szóból származik (jelentése: közzétesz).

A kommunikáció célja: információ átadása, kapcsolatletteremtés, kapcsolatfenntartás, tájékoztatás, felhívás, gyönyörködtetés (ennek esztétikai szerepe van), érzelmkifejezés.

A kommunikáció létrejöhet más élőlények és gépek között is.

Minden folyamatot, amelyben legalább két résztvevő valamilyen jelrendszer felhasználásával közöl valamit, vagy az egyik a másiknak valamilyen információt ad át, kommunikációnak nevezzük.

A kommunikáció tényezői:

- résztvevők: feladó és címzett
- közös nyelv
- közös előismeret, valóság, beszédhelyzet
- Csatorna (telefon, levél, tapintás).

Mindig a feladó küld üzenetet a címzettnek, majd a címzett értelmezi, és ha módja van rá válaszol.

Az üzenet kifejező, összefüggő jeleit kódoknak nevezzük. (Nyelvi és nem nyelvi kódokat is használunk).

A kommunikáció értelmező funkciója:

Nyelvről a nyelv segítségével beszél. (más néven: metanyelvi funkció).

A kommunikáció típusai:

- Közvetlen (feladó és címzett egy időben van jelen)
- Közvetett (nincs egy idő és egy hely)
- Egyirányú (a hallgató nem lesz beszélő)
- Kétirányú (beszélgető és hallgató szerepcseréje)

KOMMUNIKÁCIÓ	KÖZVETLEN	KÖZVETETT
KÉTIRÁNYÚ	Két barát beszélget egy asztalnál.	Telefonbeszélgetés.
EGYIRÁNYÚ	Előadás az iskolában	Televíziózás

Az emberi kommunikáció nyelvi és nem nyelvi jelekkel történik.

A kommunikáció zavarai:

- Nem értjük meg egymást
- Valaki fáradt
- Elbeszélünk egymás füle mellett
- Más beszédhelyzet

Azokat a tényezőket, amelyek megzavarják a folyamatot, gátolnak az üzenet eljutásában közös néven: zajnak nevezzük.

Tömegkommunikáció: a kommunikációnak az a fajtája, amely széles befogadó rétegnek közvetett és egyirányú módon információkat közvetít nyelvi és nem nyelvi eszközök segítségével. (felhívó szerep: tévé, rádió, számítógép.)

Felelettery:

A kommunikáció tényezőinek és funkcióinak felvázolása

A kommunikáció adó és vevő (beszélő és hallgató; feladó és címzett) között létrejövő kölcsönös és szándékos információcsere (gondolatsere).

A sikeres kommunikációhoz szükséges tényezők:

- beszélő (adó, feladó),
- hallgató (vevő, címzett),
- üzenet (közlemény),
- kód (közös jelrendszer: nyelvi és nem nyelvi kód),
- közvetítő közeg (csatorna),
- beszédhelyzet (szituáció),
- valóság (közös ismeret, előismeret).

• A kommunikáció funkciói:

- tájékoztatás,
- érzelemkifejezés,
- felhívás,
- kapcsolatteremtés, fenntartás és lezárás,
- esztétikai (gyönyörködtető) szerep,
- értelmező szerep (a nyelvről a nyelv segítségével beszélünk).